

af den nødvendige Forbedring i Skolelærernes Kaar, som Loven bestemmer, men i Almindelighed for det særdeles meget Godes Skyld, som den indeholder; og, forsaavidt den høitærede Kirke- og Underviisningsminister udtalte sig om Banfælsigheden ved at tilveiebringe en heelt og almindelig Reform ved Skolevæsenet, saa maa jeg have været meget uheldig, hvis jeg ikke har udtrykt mig saaledes, at det var klart, at jeg heller ikke stillede denne Forordning, men at jeg ligeoverfor de Yttringer, der fremkom fra en anden Side, ivertimod gjorde gjældende, at det var bedst at gaae ind paa, hvad Regjeringen ønskede, og jeg troer, at det er Alt, hvad man vil kunne forlange. Jeg troer i det Hele, at der er langt større Enighed imellem den høitærede Kirke- og Underviisningsminister og mig, end han synes at antage; i de allervæsentligste Punkter vil der netop være Enighed tilstede imellem os. Jeg har fremhævet, at der er flere Punkter, som synes mig at opfordre til en nærmere Behandling af Loven; hvis man kunde underkaste den en saadan; men det kunne vi ikke uden at standse Loven, og det er min fuldkommen bestemte Mening, at Loven maa ikke standses, hverken directe eller indirecte.

Bloch: Den høitærede Minister yttrede angaaende mit Forslag, at Maalet vistnok kunde kaldes „skjont og phantastefuldt“; men han meente, at Forslaget ikke var holdbart. Jeg skal i den Anledning dog bemærke, at det ikke er mig, men den høitærede Minister, der har benyttet sig af Phantastens Flugt, og at han derved har hævet sig paa et høit Stade, rigtignok i den Tanke, at han stillede sig paa mit Standpunkt, medens han ganske vist stod paa et selvvalgt, hvorfra han meente at see den skjonne og lyse Tilstand, som jeg skulde have tilstillet ved mit Forslag, at see den Nydelse, den Glæde, det Velbehag, som man efter det skulde kunne vente at finde i Skolen, at see Skolelærerne ret forlyste sig i Sommertiden i deres Haver og paa deres Marker osv. Men jeg skal ikke gaae videre ind paa denne Sag, da den ærede 2den Landsktingsmand for 10de Kreds (Lehmann) i denne Henseende har taget mit Forslag i Forsvar og udtalt,

at han deri fandt en meget alvorlig og velberettiget Tanke, der ogsaa havde fundet „et værdigt Udtryk“. Han yttrede derhos dog, at Tanken ikke var ny. Jeg kan naturligviis ikke vide, hvorvidt denne Tanke maaskee hos den ærede Landsktingsmand tidligere har gjort sig gjældende; men mig vitterligt er Tanken ikke før nu bleven offentlig udtalt, den Tanke nemlig, at, medens Almueskolen hidtil har udstrakt begge Arme og med Evang drevet samtlige Børn i en vis Alder ind til sine Bænke, skulde dette System nu ombyttes med et ganske nyt, ifølge hvilket den gjorde den modsatte Bevægelse, saa at der ikke længere var Evang til Skolen, men at der derimod udgik en Evang fra Skolen, som bortstødte dem, der ikke i Skolen vilde gjøre Gavn, ikke med Flid og Orden benytte dens Underviisning. Den ærede Minister kom paa en let forklarlig Maade, nemlig ved selv, som meldt, at stille sig paa et feilagtigt Standpunkt, til det Resultat, at mit Forslag var aldeles uforeneligt med Regjeringens. Dette er saa langt fra at være Tilfældet, at jeg, som jeg i mit Foredrag paaviste, kun maatte finde Anledning til tre mindre betydelige Forandringer i Regjeringens Forslag, dersom mit skulde blive optaget dert som et nyt Capitel. Det er derfor ingenlunde saa, at mit Forslag skulde ville ligesom „hæve sig paa Ruinerne af Ministeriets“, som den høitærede Minister udtrykte sig, eller at det „som en Phoenix skulde ville opstaae af det af Ministeriet forelagte Lovforslags Aske“. Det er ingenlunde saa, at mit Forslag vil „omstyrte den nærværende Tingenes Orden“. Heller ikke er det saa, at det vil bevirke en „Revolution“, som den ærede 2den Landsktingsmand for 10de Kreds (Lehmann) udtrykte sig; til et revolutionært Foretagende kan jeg tilvisse ikke være med. Men jeg er fuldkommen overbevist om, at en saadan overordentlig stempel og naturlig Ordning af Almueskolevæsenet, som jeg har tilstillet, lod sig meget vel forene med Ministeriets Forslag, saaledes som dette nu foreligger. — Jeg udtalte tidligere, at jeg havde ønsket, at Ministeriets Forslag, der kun har Skolens materielle Side for Die, ikke var blevet fremlagt; det er tilvisse, uanset alt det,